

ПЕДАГОГІЧНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

EDUCATIONAL PARTNERSHIP AS A COMPONENT OF THE PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS

У статті розглядається актуальна проблема формування педагогічного партнерства як невід'ємної складової професійної компетентності майбутнього вчителя початкової школи в умовах трансформації української освіти відповідно до концепції Нової української школи. Проаналізовано теоретичні підходи до сутності педагогічного партнерства, його принципів, функцій і значення у сучасному освітньому процесі, зокрема в початковій школі. Визначено, що педагогічне партнерство є складною багатовимірною системою, яка включає знання, практичні уміння, особистісні якості та мотиваційні компоненти, спрямовані на створення сприятливого освітнього середовища, розвитку довіри та взаємодії між усіма учасниками навчання – учителями, учнями, батьками та адміністрацією.

У роботі узагальнено результати вітчизняних і зарубіжних наукових досліджень, які підтверджують значущість партнерської взаємодії для підвищення якості освітнього процесу, а також підкреслюють необхідність комплексного підходу до підготовки педагогів, що включає як теоретичну, так і практичну складові. Особливу увагу приділено психологічним аспектам, таким як розвиток емоційного інтелекту, емпатії, толерантності та стресостійкості, які є важливими для реалізації партнерських відносин у сучасних умовах, зокрема в контексті воєнних викликів.

Визначено основні проблеми та невирішені питання, пов'язані з недостатньою інтеграцією педагогіки партнерства у зміст професійної підготовки майбутніх учителів, відсутністю системної діагностики рівня сформованості відповідних компетентностей, а також браком практичних інструментів для розвитку партнерських умінь. Запропоновано напрями удосконалення освітніх програм, що передбачають включення інтегрованих курсів, тренінгів, активне використання інформаційно-комунікаційних технологій та створення умов для рефлексії і саморозвитку.

Стаття має практичне значення для викладачів і методистів закладів вищої педагогічної освіти, а також для фахівців системи початкової освіти, які зацікавлені у розвитку професійної компетентності педагогів, здатних ефективно впроваджувати партнерські підходи в освітній діяльності. Результати дослідження сприятимуть удосконаленню змісту і технологій професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи, що є необхідним кроком у процесі модернізації освітньої системи України.

Ключові слова: педагогічне партнерство, професійна компетентність, початкова школа, підготовка вчителів, партнерська взаємодія, емоційний інтелект, комунікативні навички, Нова українська школа.

The article discusses the topical issue of forming pedagogical partnerships as an integral part of the professional competence of future primary school teachers in the context of the transformation of Ukrainian education in accordance with the concept of the New Ukrainian School. Theoretical approaches to the essence of pedagogical partnerships, their principles, functions, and significance in the modern educational process, particularly in primary schools, are analyzed. It is determined that pedagogical partnership is a complex multidimensional system that includes knowledge, practical skills, personal qualities, and motivational components aimed at creating a favorable educational environment and developing trust and interaction between all participants in the learning process—teachers, students, parents, and administrators.

The paper summarizes the results of domestic and foreign scientific research, which confirm the importance of partnership interaction for improving the quality of the educational process, and also emphasize the need for a comprehensive approach to teacher training, including both theoretical and practical components. Particular attention is paid to psychological aspects such as the development of emotional intelligence, empathy, tolerance, and stress resistance, which are important for the implementation of partnerships in modern conditions, particularly in the context of military challenges.

The main problems and unresolved issues related to the insufficient integration of partnership pedagogy into the content of professional training of future teachers, the lack of systematic diagnosis of the level of development of relevant competencies, as well as the lack of practical tools for the development of partnership skills are identified. Directions for improving educational programs are proposed, which include the inclusion of integrated courses, training, active use of information and communication technologies, and the creation of conditions for reflection and self-development.

The article is of practical importance for teachers and methodologists of higher pedagogical education institutions, as well as for specialists in the primary education system who are interested in developing the professional competence of teachers capable of effectively implementing partnership approaches in educational activities. The results of the study will contribute to improving the content and technologies of professional training for future primary school teachers, which is a necessary step in the process of modernizing the Ukrainian education system.

Key words: pedagogical partnership, professional competence, primary school, teacher training, partnership interaction, emotional intelligence, communication skills, New Ukrainian School.

УДК 378.091.3:373.3.011.3-051:[37.064.1]
DOI <https://doi.org/10.32782/ip/85.1.32>

Матвієнко В.О.,
аспірант кафедри початкової освіти
та інноваційної педагогіки
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова

Постановка проблеми у загальному вигляді. Педагогіка партнерства визначається як один із ключових компонентів формули Нової української школи, що лежить в основі концептуальних засад реформування загальної середньої освіти. Основна місія нової школи полягає у сприянні всебічному розвитку, розкриттю здібностей та реалізації потенціалу кожної дитини через налагодження партнерських відносин між учителем, учнем і батьками. Такий підхід передбачає перехід від авторитарного стилю спілкування до відкритого діалогу та багатосторонньої комунікації між усіма учасниками освітнього процесу [11].

Попри складні виклики, зумовлені умовами воєнного стану, педагогіка партнерства залишається фундаментом змін у сучасній українській освіті. Вона ґрунтується на ідеях гуманістичної педагогіки, яка ставить у центр уваги особистість. Однією з важливих тенденцій у впровадженні партнерських відносин у школі є переорієнтація освітнього процесу на особистісно орієнтовану модель взаємодії між учителем і учнем, а також між викладачем і студентом. Це передбачає відмову від авторитарних методів на користь взаєморозуміння, підтримки, співпраці та усвідомлення кожним учасником особистої відповідальності за результати навчання. У центрі такого підходу – дитиноцентризм і людиноцентризм.

Зміни у педагогічній освіті потребують оновлення підходів до підготовки фахівців: запровадження інноваційних методів навчання, що сприяють формуванню креативної особистості з високим рівнем професійної компетентності. Адже вимоги до педагогічної професії постійно зростають – учитель виступає рушійною силою позитивних змін у суспільстві та виховання активного громадянина. Закон України «Про освіту» (ст. 18, п. 10) визначає професійний розвиток як безперервний процес вдосконалення професійних компетентностей після здобуття вищої чи післядипломної освіти, що забезпечує відповідність фахівця сучасним стандартам і триває протягом усієї його професійної діяльності. Це, своєю чергою, вимагає активного пошуку ефективних форм і стратегій професійного зростання педагогів. Це вимагає науково обґрунтованого визначення її структури, змістових характеристик, педагогічних умов та технологій розвитку в контексті фахової підготовки, а також виявлення ефективних засобів діагностики й оцінювання рівня сформованості такої компетентності.

Крім того, специфіка початкової школи як першої ланки загальної середньої освіти зумовлює особливу роль учителя у формуванні довірливих стосунків з дитиною, батьками, колегами. Саме вчитель початкової ланки часто стає провідником дитини в новий світ соціальних відносин. Відтак від його готовності до партнерської взаємодії значною мірою залежить не лише успішність адаптації учня до шкільного життя, а й загальна ефективність освітнього процесу.

Розв'язання цієї проблеми є важливою передумовою підготовки вчителя нової формації – відкритого до співпраці, здатного вибудовувати продуктивні комунікації, працювати в команді, бути партнером і провідником освітніх змін.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В умовах активної трансформації української освіти, що орієнтується на європейські цінності, особистісний розвиток учнів та демократизацію шкільного життя, особливої актуальності набуває зміна підходів до ролі вчителя. Сучасний педагог початкової школи вже не є лише транслятором знань – він виступає організатором освітнього середовища, фасилітатором навчального процесу, наставником і партнером для дитини. У зв'язку з цим поняття педагогічного партнерства посідає ключове місце в системі професійної компетентності майбутнього вчителя.

У ході дослідження з'ясувалося, що поняття «педагогіка партнерства» ще не має усталеного визначення в педагогічній науці. Значно більш поширеним є термін «педагогіка співробітництва», який сформувався наприкінці 1980-х років. Його розуміють як сукупність методів і прийомів навчання й виховання, що базуються на гуманістичних принципах і творчому підході до розвитку особистості. Педагогіка співробітництва передбачає активну взаємодію між учителем і учнями, засновану на взаєморозумінні, єдності цілей і спільному прагненні до особистісного зростання школярів [5].

В англомовній педагогічній літературі термін, близький за значенням до педагогіки партнерства, подається як *Family-School Partnership* – партнерство між родиною і школою [16]. У багатьох країнах світу така співпраця має законодавче оформлення, виступаючи складником державної освітньої політики. В Україні взаємодія школи й родини також знайшла відображення у спробі формалізувати ці відносини через Меморандум співпраці [10], де підкреслюється, що учні, батьки та вчителі, які мають спільну мету, є добровільними, зацікавленими учасниками освітнього процесу, наділеними рівними правами й відповідальністю за його результати [17].

До основоположних принципів педагогіки партнерства належать: повага до особистості, доброзичливість, довіра, діалогічна взаємодія, взаємоповага, розподілене лідерство (проактивність, право на вибір і відповідальність за нього, горизонтальні зв'язки), соціальне партнерство (добровільність, рівноправність, дотримання домовленостей) [9].

Етимологічно слово «партнер» (від фр. *partenaire*) означає «учасник», «компаньйон», тобто той, хто діє спільно з іншими в певній діяльності – грі, танці, сценічній виставі чи справі загалом [12].

Поняття «партнерство» тлумачиться як:

– форма відносин, що виникає в межах спільної діяльності;

- спосіб взаємодії, заснований на рівності, добровільності, значущості й доповнюваності учасників;

- організаційна модель спільної справи з розподілом функцій і активною участю;

- система взаємин, у якій права сторін збережено, а дії будуються на узгодженості, взаємовигоді й рівноправності.

Проблема педагогічного партнерства як складової професійної компетентності майбутнього вчителя початкової школи активно розробляється у вітчизняній та зарубіжній науковій думці. У сучасному науково-педагогічному дискурсі простежується тенденція до розгляду партнерства як інтегративної характеристики педагогічної діяльності, що охоплює ціннісні, комунікативні, проєктувальні, етичні та емоційно-вольові складники.

Зокрема, Бартків О. досліджує процес формування у майбутніх учителів компетентності педагогічного партнерства, наголошуючи на його ролі у структурі професійної готовності вчителя до діяльності в умовах Нової української школи [1]. У публікації Т. Даценко акцент зроблено на психологічних аспектах формування партнерської компетентності вчителя, що включає розвиток емоційного інтелекту, емпатії та готовності до конструктивної взаємодії з усіма учасниками освітнього процесу [3].

У контексті суспільно-політичних викликів, зокрема повномасштабної війни, важливість партнерських засад у педагогіці розкривають О. Семенов і М. Вовк. Вони акцентують на трансформації форм партнерства, зокрема його мобілізаційного й підтримувального потенціалу в умовах воєнного часу [15].

Т. Зорочкіна та Н. Байдюк аналізують педагогічне партнерство в аспекті професійної та науково-дослідної діяльності вчителя початкових класів, акцентуючи на необхідності формування відповідної культури взаємодії вже під час професійної підготовки [7].

У дослідженні Л. Коваль і К. Петрик розкривається модернізаційний потенціал педагогіки партнерства у підготовці майбутніх учителів, зокрема в контексті реформування змісту педагогічної освіти [24]. Схожу тематику висвітлює й А. Карнахова, розглядаючи структуру й зміст компетентності педагогічного партнерства як елементу професійної підготовки [22].

Питання професійно-педагогічної компетентності у контексті НУШ порушує також Ю. Запорожцева, підкреслюючи роль партнерства як інструменту демократизації шкільного середовища [6].

У міжнародному контексті педагогічне партнерство розглядається як базова умова якісної підготовки вчителів. L. Darling-Hammond аналізує успішні міжнародні практики підготовки педагогів, де партнерська взаємодія між освітніми інституціями, викладачами та студентами є ключовою складовою [20]. Ідеї «професійного капіталу» як

основи трансформації вчителювання на партнерських засадах висвітлює М. LaClair [25]. У свою чергу, J. Epstein і S. Sheldon детально описують моделі взаємодії «школа – сім'я – громада», вказуючи на важливість партнерства для сталого освітнього розвитку [21].

Практичні аспекти діагностики сформованості компетентності педагогічного партнерства вчителів розглядають О. Третяк і Г. Смольникова, запропонувавши інструментарій для оцінювання рівня сформованості цієї компетентності у педагогів початкової школи [18].

У контексті підготовки фахівців, які працюватимуть за ідеологією Нової української школи, вагоме місце займають роботи В. Ковальчук, де педагогіка партнерства розглядається як наскрізний компонент професійної діяльності сучасного вчителя [8].

Також варто відзначити дослідження Т. Федірчик і В. Дідух, у яких проаналізовано педагогічне партнерство як чинник ефективної взаємодії учасників освітнього процесу, особливо в умовах змін, пов'язаних із реформою НУШ [19].

Завершує цю низку праць робота О. Коханко, яка досліджує специфіку підготовки майбутніх учителів початкової школи до реалізації ідей партнерської педагогіки, підкреслюючи важливість включення цього компонента в освітні програми закладів вищої освіти [23].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри зростаючий інтерес науковців до проблеми педагогічного партнерства в сучасній освіті, низка питань залишається недостатньо дослідженою, особливо в контексті професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи. Зокрема, актуальною залишається потреба в цілісному теоретико-методологічному обґрунтуванні педагогічного партнерства як складника професійної компетентності педагога в умовах реформування освіти відповідно до концепції Нової української школи.

Незважаючи на наукові розвідки щодо змісту, принципів і функцій партнерської взаємодії, недостатньо розкрито питання формування відповідних умінь і ціннісних орієнтацій у студентів педагогічних спеціальностей. Залишається невизначеним механізм інтеграції ідей педагогічного партнерства в освітні програми, практичну підготовку та професійне зростання майбутніх учителів початкової ланки освіти.

Окремої уваги потребує аналіз сучасного освітнього середовища як простору для реалізації партнерської педагогіки в університетах, зокрема в аспекті педагогічної практики, супервізії та взаємодії з батьками під час освітнього процесу. Поза фокусом багатьох досліджень залишається також взаємозв'язок між рівнем сформованості професійно-значущих якостей педагога та його здатністю до конструктивної взаємодії у партнерському форматі.

Крім того, у вітчизняному дискурсі обмежено представлені емпіричні дослідження, що стосуються

оцінювання рівня готовності майбутніх учителів до реалізації педагогічного партнерства, а також відсутні комплексні методики, які б дозволяли діагностувати та розвивати цю складову професійної компетентності у процесі фахової підготовки.

Мета статті – обґрунтувати роль педагогічного партнерства як ключової складової професійної компетентності майбутнього вчителя початкової школи, проаналізувати сучасні підходи до підготовки педагогів у контексті ідеї партнерської взаємодії, а також окреслити напрями удосконалення професійної підготовки здобувачів педагогічної освіти з урахуванням вимог Нової української школи та зарубіжного досвіду.

Виклад основного матеріалу. Педагогічне партнерство у системі початкової освіти виступає як один із найважливіших чинників забезпечення якісного освітнього процесу, що ґрунтується на принципах рівноправності, співпраці, довіри та взаємодії між усіма суб'єктами навчання. Сучасні освітні реформи в Україні, зокрема впровадження концепції Нової української школи (НУШ), акцентують увагу на необхідності трансформації традиційної парадигми викладання, спрямовуючи її у площину партнерської взаємодії. Такий підхід передбачає не лише передачу знань, а й формування ціннісних орієнтирів, соціально-комунікативних компетентностей, активної позиції учнів та їхніх батьків у процесі навчання.

У практичній реалізації принципів педагогіки партнерства педагогам важливо звертати увагу на кілька ключових аспектів. По-перше, шкільне освітнє середовище має бути спроєктоване як простір дитинства, що базується на засадах рівності, діалогу, співрозвитку та прийняття. Це вимагає зміни підходів до організації взаємодії всіх учасників освітнього процесу.

По-друге, сучасне трактування ролі вчителя передбачає оновлення професійного мислення та практики: постійне самоспостереження, самоаналіз педагогічної діяльності, орієнтацію на самоосвіту, а також впровадження системи моніторингу та самомоніторингу для оцінки результативності своєї праці. Водночас педагогіка партнерства не виключає вимогливості: саме вимогливі, але справедливі педагоги викликають повагу й довіру в учнів [4].

Ефективність партнерської моделі стосунків визначається низкою критеріїв, зокрема: сформованістю особистісно-професійної готовності педагога до гуманізації освітнього простору; відкритістю у взаємодії; позитивною взаємозалежністю сторін; визнанням права кожного на автентичність; індивідуальною та колективною відповідальністю; можливістю задовольняти базові міжособистісні потреби; підтримуючою взаємодією, що забезпечує психологічний комфорт; розвитком комунікативних умінь і соціальних навичок; рефлексивним аналізом власної поведінки в контексті соціального середовища [13].

Поняття «компетентність» походить від латинського *competens*, що означає «належний», «гідний». Компетентність передбачає обізнаність у певній сфері, а також сукупність знань, умінь, навичок і ставлень, які забезпечують ефективне виконання професійної діяльності відповідно до заданих стандартів [2].

У контексті професійного стандарту [14] особливу увагу приділено компетентності педагогічного партнерства, яка передбачає: здатність до рівноправної й особистісно орієнтованої взаємодії з усіма учасниками освітнього процесу; уміння залучати батьків до спільної роботи на партнерських засадах; готовність працювати в команді. Усе це вимагає від сучасного вчителя не лише фахової обізнаності, а й високого рівня соціально-комунікативних і емоційно-етичних якостей.

Педагогічне партнерство виявляється як цілісна система відносин, що ґрунтуються на суб'єкт-суб'єктній моделі взаємодії, в якій учитель, учень і батьки є рівноправними учасниками освітнього процесу. Здатність майбутнього вчителя організувати таку взаємодію, забезпечити ефективний діалог, створити атмосферу довіри та підтримки є невід'ємною складовою його професійної компетентності.

Професійна компетентність педагогічного партнерства має багатокомпонентну структуру. По-перше, це глибинні **теоретичні знання** про сутність партнерських взаємин, їхні принципи – рівність, відкритість, довіра, спільна відповідальність, – а також розуміння функцій партнерства у контексті розвитку особистості дитини і формування сприятливого освітнього середовища. Науковці відзначають, що знання мають охоплювати як педагогічні, так і психологічні аспекти партнерства, а також нормативно-правову базу.

По-друге, до компетентності належать **практичні уміння та навички**. Вони включають організацію діалогових форм комунікації, активне слухання, емпатію, конструктивне вирішення конфліктів, створення мотиваційного середовища для співпраці, планування і проведення спільних освітніх заходів за участю учнів і батьків. Уміння ефективно використовувати сучасні цифрові ресурси для підтримки партнерської взаємодії також набуває особливої актуальності у цифрову епоху.

Третім складником є **особистісні якості**, які забезпечують реалізацію партнерських відносин на рівні міжособистісного спілкування. До них належать емпатія, відповідальність, толерантність, комунікативна відкритість, уміння адаптуватися до різноманітних освітніх і соціальних ситуацій, здатність до рефлексії й саморозвитку. Ці якості формують професійну етику вчителя, що є запорукою довіри з боку учнів і батьків.

Важливою є також **мотиваційна складова компетентності**, яка полягає у внутрішній готовності вчителя активно впроваджувати педагогіку партнерства, усвідомленні її цінності та користі для

всіх учасників освітнього процесу [24]. Мотивація визначає ступінь залученості педагога у партнерські відносини, його ініціативність і творчий підхід.

Формування компетентності педагогічного партнерства у майбутніх учителів початкової школи є складним, багатогранним і тривалим процесом. Як свідчать дослідження, цей процес передбачає комплексне поєднання теоретичного навчання, практичних занять і педагогічної практики, що проходить у реальних освітніх умовах. Теоретична підготовка здійснюється через дисципліни професійно-педагогічного циклу, які охоплюють проблематику педагогічного партнерства, психології спілкування, педагогіки співробітництва та освітніх інновацій [22].

Практична складова передбачає активне залучення студентів до рольових ігор, тренінгів, кейс-стаді, що моделюють ситуації партнерської взаємодії, а також участь у педагогічній практиці, де важливо не лише засвоїти методи взаємодії з учнями і батьками, а й рефлексивно оцінити власний досвід, проаналізувати успіхи й помилки.

Психологічна готовність виступає одним із ключових факторів ефективної реалізації педагогічного партнерства. Рівень емоційного інтелекту, здатність до емпатії, толерантність, стресостійкість, вміння конструктивно вирішувати конфлікти – все це є необхідними умовами, які забезпечують якість партнерських відносин у початковій школі. Особливої актуальності психологічний аспект набуває в умовах воєнних і постконфліктних реалій, коли партнерство виступає не лише як освітня категорія, а й як важливий соціальний ресурс для підтримки стабільності, безпеки та психологічного здоров'я учасників освітнього процесу.

Сучасний виклик для системи професійної підготовки педагогів полягає у забезпеченні гнучкості і адаптивності освітніх програм до нових вимог. Незважаючи на значний теоретичний доробок, практика засвідчує недостатню інтеграцію змісту педагогічного партнерства у зміст фахової підготовки, обмежені можливості практичного закріплення компетентності, відсутність системної діагностики рівня сформованості партнерських умінь у студентів. Застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій для підтримки партнерської взаємодії також поки що залишається на початковому рівні, хоча зарубіжний досвід свідчить про високу ефективність таких інструментів.

Для подолання існуючих проблем необхідний цілісний підхід, що передбачає модернізацію освітніх програм із включенням інтегрованих курсів і тренінгів з педагогіки партнерства, підвищення кваліфікації викладачів і наставників, розробку методик діагностики та моніторингу рівня сформованості компетентності, а також широке впровадження цифрових технологій у процес підготовки майбутніх учителів.

Тож, педагогічне партнерство як складова професійної компетентності майбутнього вчителя

початкової школи є багатовимірним феноменом, що включає сукупність знань, умінь, особистісних якостей та мотивації, і вимагає цілісної системи педагогічної підготовки. Адекватна реалізація цих завдань сприятиме формуванню висококваліфікованого вчителя, здатного ефективно працювати в умовах сучасної початкової школи, забезпечуючи розвиток особистості кожного учня і створення сприятливого освітнього середовища.

Висновки. Педагогічне партнерство є ключовою складовою професійної компетентності майбутнього вчителя початкової школи, що відповідає вимогам сучасної освіти, орієнтованої на особистісний розвиток учня, демократизацію шкільного життя та впровадження європейських освітніх цінностей. Аналіз наукових досліджень засвідчує, що педагогічне партнерство охоплює комплекс знань, умінь, особистісних якостей і мотиваційних аспектів, які забезпечують ефективну взаємодію всіх учасників освітнього процесу – учителя, учня, батьків і адміністрації.

Професійна компетентність педагогічного партнерства включає глибоке теоретичне розуміння принципів партнерської взаємодії, володіння практичними навичками комунікації, уміннями організації співпраці та особистісні риси, такі як емпатія, відповідальність і здатність до рефлексії. Водночас важливою складовою є мотивація педагога до активного впровадження партнерських практик, що визначає рівень його професійної залученості.

Системний підхід до формування компетентності педагогічного партнерства у майбутніх учителів передбачає поєднання теоретичного навчання, практичних тренінгів, моделювання педагогічних ситуацій і безпосередньої педагогічної практики в реальному освітньому середовищі. Важливе значення має також розвиток психологічної готовності, зокрема емоційного інтелекту, толерантності та стресостійкості, що набувають особливої актуальності в умовах воєнних і постконфліктних викликів.

Виявлені прогалини у підготовці майбутніх педагогів пов'язані з недостатньою інтеграцією педагогіки партнерства у зміст освітніх програм, відсутністю системної діагностики рівня сформованості компетентності, а також обмеженими можливостями практичного закріплення партнерських умінь. Для подолання цих проблем необхідна модернізація педагогічної освіти, впровадження інтегрованих курсів і тренінгів, підвищення кваліфікації викладачів та використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Таким чином, розвиток компетентності педагогічного партнерства у майбутніх вчителів початкової школи є стратегічним завданням сучасної педагогічної науки і практики. Ефективне вирішення цієї проблеми сприятиме підготовці вчителя нової генерації, який здатен організовувати продуктивну взаємодію в освітньому середовищі, підтримувати особистісний розвиток учнів і створювати умови для успішної соціалізації дітей у демократичному суспільстві.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Бартків О. Формування у майбутніх учителів компетентності педагогічного партнерства. *Acta Paedagogica Volyniensis*. 2021. № 4. С. 22–27. URL: <https://doi.org/10.32782/apv/2021.4.4>
2. Бех І.Д. Виховання особистості. У 2 кн. Кн. 2: Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади: навч.-метод. видання. К.: Либідь, 2003. 344 с.
3. Даценко Т. Психологічні аспекти формування компетентності педагогічного партнерства вчителя. *"Scientific notes of the University"KROK*. 2025. С. 485–490. URL: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-78-485-490>
4. Дем'янчук О.О. Педагогіка партнерства в умовах реалізації концепції нової української школи. URL: <https://conf.zippo.net.ua/?p=178>
5. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. К.: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
6. Запорожцева Ю. Деякі аспекти професійно-педагогічної компетентності вчителя в умовах нової української школи. *Науковий вісник СХУ імені Лесі Українки. Серія: Педагогічні науки*. Луцьк, 2017. № 2(351). С. 45–51.
7. Зорочкіна Т., Байдюк Н. Педагогічне партнерство в професійній та науковій діяльності вчителя початкових класів. *Наука і техніка сьогодні*. 2024. № 8(36). URL: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-8\(36\)-618-627](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-8(36)-618-627)
8. Ковальчук В.А. Педагогіка партнерства у професійній діяльності вчителя: навч. посіб. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2023. 100 с.
9. Кравчинська Т. С. Педагогіка партнерства – основні ідеї, принципи та сутність. URL: https://lib.iitta.gov.ua/707221/1/%D0%9A%D1%80%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%B8.pdf
10. Меморандум співпраці між усіма учасниками освітнього процесу: педагогами, учнями та батьками. URL: <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2019/07/na-say-tnovyuy-logotyp.pdf>
11. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
12. Партнер – етимологія URL: <https://goroh.pp.ua/%D0%95%D1%82%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F/%D0%BF%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%BD%D0%B5%D1%80>
13. Партнерство в освіті. Практика взаємодії у контексті освітньої діяльності на шляху розбудови Нової української школи: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2022. 140 с. URL: <https://donets-osvita.gov.ua/wp-content/uploads/2022/07/pedagogika-partnerstva-2022.pdf>
14. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)». URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-profstandart-vchitelya-pochatkovih-klasiv-vchitelya-zakladu-zagalnoyiserednoyi-osviti-i-vchitelya-z-pochatkovoyi-osviti>
15. Семенов О., Вовк М. Педагогічне партнерство в умовах воєнних реалій. *Herald of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine*. 2022. Т. 4, № 2. С. 1–14. URL: <https://doi.org/10.37472/vnaes.2022.4214>
16. Скиба М. Краще разом. Що таке педагогіка партнерства і навіщо вона в НУШ. URL: <https://nus.org.ua/articles/pedagogika-partnerstva-shho-tse-take-ta-yak-zrozumity-chy-vona-ye-u-shkoli/>
17. Тишковець М.Д. Педагогіка партнерства як провідний принцип Нової української школи URL: https://lib.iitta.gov.ua/721943/1/Tyshcovec_COMPETENCE_2020.pdf
18. Третяк О.П., Смольникова Г.В. Діагностика сформованості компетентності педагогічного партнерства у вчителів початкової школи. Збірник наукових праць Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи. 2023. № 1 (9). С. 79-86. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/45265/1/O_Tretiak_H_%20Smolnykova_PPPSh_IPO.pdf
19. Федірчик Т., Дідух В. Педагогіка партнерства як чинник формування ефективної взаємодії учасників освітнього процесу в умовах нової української школи. *Mountain School of Ukrainian Carpaty*. 2019. № 21. С. 50–54. URL: <https://doi.org/10.15330/msuc.2019.21.50-54>
20. Darling-Hammond L. Teacher education around the world: What can we learn from international practice?. *European Journal of Teacher Education*. 2017. Vol. 40, no. 3. P. 291–309. URL: <https://doi.org/10.1080/02619768.2017.1315399>
21. Epstein J. L., Sheldon S. B. School, Family, and Community Partnerships: Preparing Educators and Improving Schools. Taylor & Francis Group, 2022. 366 p.
22. Karnaukhova A. The essence, structure and content of preparation for the formation of professional competence of future educators (on the material of the pedagogical partnership content module). *Young scientist*. 2020. Т. 2, № 78. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-2-78-88>
23. Kohanko O. Preparation of future primary school teachers for implementing partnership pedagogy ideas. *Humanities Science Current Issues*. 2022. Т. 2, № 48. С. 141–146. URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/48-2-23>
24. Koval L., Petryk K. Pedagogy of partnership in the coordinates of the future primary school teachers' professional training modernization. 2020. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.3977995>
25. LaClair M. Professional capital: transforming teaching in every school. *Journal of Education Policy*. 2015. Vol. 30, no. 3. P. 464–466. URL: <https://doi.org/10.1080/02680939.2015.1008741>